

NOTAT: Anbefalinger fra temaanalysen for specialundervisning

26. februar 2020

Roskilde Kommune har som resten af landet oplevet et stadigt stigende udgiftspres på specialområdet. På den baggrund havde forvaltningen med input og inspiration fra KLK udarbejdet forslag til initiativer på området, som Skole- og Børneudvalget behandlede den 14. maj 2019.

Med temaanalysen, som Skole- og Børneudvalget behandlede den 14. maj 2019 fulgte anbefalinger til 4 initiativer. Disse anbefalinger blev vedtaget med budget 2020 af byrådet den 30. oktober 2019. Med budget 2020 er der også vedtaget en årlig budgetforbedring på 1,3 mio. kr. i 2020, 3,5 mio. kr. i 2021, 4 mio. kr. i 2022 og 5 mio. kr. fra 2023 og frem i forbindelse med implementering af de fire initiativer.

Det fremgik af temaanalysen, at alle initiativer skal medvirke til at begrænse udgiftsudviklingen og højne kvaliteten af kommunens specialundervisningstilbud. De 4 initiativer kræver på forskellig vis forberedelse inden de kan implementeres. De kan heller ikke alle implementeres fuldt ud fra 2020, hvortil det også bemærkes, at der i forhold til den budgetforbedring, der er indregnet i budget 2020 er tale om en gradvis indfasning.

De fire initiativer er:

- **Udarbejdelse af en ensartet model for beregning af takster på kommunens specialskoler.**
Forvaltningen har igangsat arbejdet med en ensartet model og dette vil være afsluttet i første halvår 2020. Det indstilles derfor, at de nye takster for skolerne træder i kraft pr. 1. august 2020.
- **Etablering af NEST-klasser**
Etablering af NEST-klasser på én skole i Roskilde Kommune kræver dels at tilbuddet passes ind i forhold til de øvrige tilbud med specialundervisning, der allerede er i kommunen. En afdækning af alle eksisterende tilbud på skolerne er i gang og vil være afsluttet i 1. kvartal 2020. Der skal tages stilling til, hvilken skole, der har det rette grundlag for at afprøve NEST-klasser og der skal forud for de første klasser etableres, ske blandt andet kompetenceudvikling af medarbejderne. På den baggrund er der udarbejdet en tids- og handleplan med henblik på, at etablering af NEST-klasser kan ske fra skoleåret 2021/22.
- **Etablering af dagbehandling i tilknytning til folkeskolen**
Etablering af dagbehandling i tilknytning til folkeskolen kræver, at tilbuddet passes ind i forhold til de specialundervisningstilbud, der er i Roskilde Kommune. Dette afventer den afdækning, der er i gang af alle eksisterende tilbud, som vil være afsluttet i 1. kvartal 2020. Herefter skal der tages stilling til, hvilke specialundervisningstilbud og målgrupper, der kan etableres dagbehandling i tilknytning til. På den baggrund er der udarbejdet en tids- og handleplan med henblik på, at der fra skoleåret 2021/22 er etableret dagbehandling i tilknytning til specialundervisningstilbud i folkeskolen i Roskilde Kommune.
- **Øget styringsfokus i visitationsprocessen**
Med afsæt i anbefalingerne fra temaanalysen har forvaltningen igangsat en gennemgang af visitationsprocessen til specialundervisning, og nye procedurer mv. er på den baggrund iværksat primo 2020.

Herunder gennemgås de fire initiativer med en kort status på det igangsatte arbejde, herunder tids- og handleplan for det videre arbejde for to af initiativerne.

Ensartet model for beregning af takster på specialskoler.

Forvaltningen har igangsat arbejdet med fastlægge generelle principper for fastsættelsen af den takst, som skolerne betaler for en plads på en af kommunens egne specialskoler. Disse principper skal tage afsæt i en opgørelse af de faktiske udgifter på baggrund af en faglig vurdering af personalebehovet.

Der er i Roskilde Kommune tre kommunale specialskoler, Lysholmskolen, Hedevang og Nordgårdsskolen. Takster og ressourceforbrug på de tre specialskoler ligger i dag markant højere end det generelle niveau for gruppeordninger og specialklasser i de almene folkeskoler, ligesom taksterne varierer meget mellem de tre specialskoler. Dette er en naturlig konsekvens af, at specialskolerne typisk henvender sig til elever med mere omfattende funktionsvanskeligheder og at målgruppen af elever på de enkelte specialskoler er vidt forskellig. Taksten til specialskolerne afholdes af den distriktsskole, som den enkelte elev hører til, eller den skole, der har visiteret eleven til specialskolen, dog således at PPR afholder udgifterne for en række elevgrupper.

De igangsatte arbejde med at fastlægge generelle principper for fastsættelse af taksten sker i et tæt samarbejde med PPR og specialskolerne. Der foretages en faglig vurdering af målgruppens behov, og omkostningsniveauet i form af taksterne fastsættes på denne baggrund med udgangspunkt i de krav, som tilbuddet skal honorere.

En reduktion i taksterne betyder, at skolerne for en bedre økonomi i forhold til køb af pladser, samtidig medfører det for kommunens egne specialskoler, at de skal drive disse tilbud til en lavere takst hvilket forventes at medføre personalemæssige reduktioner.

Dette arbejde forventes afsluttet, så der indføres nye takster for skolerne pr. 1 august 2020.

Etablering af NEST-klasser

Forvaltningen har igangsat et arbejde med at kortlægge alle de lokale gruppeordninger og mellemformer med specialundervisning, der er på skolerne i Roskilde Kommune. Denne kortlægning forventes afsluttet i marts 2020. Denne kortlægning skal ses i samarbejde med det forberedende arbejde, der skal foregå, før det kan besluttes, på hvilken skole NEST-klasser med fordel kan placeres. NEST-klasser er målrettet elever med autismspektrumforstyrrelser. Dette skal ses i sammenhæng med, at der i dag er børn inden for denne målgruppe, der visiteres til gruppeordninger eller Hedevang.

Forslag til tids- og handleplan for etablering af NEST-klasser i Roskilde Kommune med forventet start i skoleåret 2021/22:

1.kvartal 2020: Afslutning af afdækning af eksisterende gruppeordninger og mellemformer med specialundervisning på skolerne i Roskilde Kommune

2.kvartal 2020: Besøg og dialog med kommuner, der allerede har etableret NEST-klasser for at kunne udarbejde konkret planlægning af etablering af de første klasser, herunder visitation af elever, sammensætning af klasser,

kompetenceudvikling, MED-involvering, skolebestyrelsens rolle, samarbejde mellem PPR og skolen med NEST-klasse, evt. krav til fysisk indretning og sammenhæng til andre tilbud med specialundervisning.

4.kvartal 2020: Politisk beslutning om hvilken skole, der skal have NEST-klasser mv.

1.halvår 2021: Kompetenceudvikling af medarbejdere ved den skole, der have NEST-klasser

August 2021: Velkommen til elever i den første NEST-klasse i Roskilde Kommune

Etablering af dagbehandling i tilknytning til folkeskolen

Brugen af skole-dagbehandlingstilbud har været stigende fra 2015 til 2018, hvor efterspørgslen efter pladser er steget med næsten 67% (37 pladser). Tilbuddene er målrettet elever, som foruden specialundervisning, alt efter elevens behov, også er visiteret til emotionel og adfærdsmæssig behandling.

Roskilde Kommune har ikke i dag et eget skoletilbud, der både har specialundervisning og dagbehandling. Ved at etablere et sådan tilbud udvider kommunen den tilbudsvifte, der er i kommunalt regi i forhold til elever med særlige behov. Det skal bemærkes, at dagbehandlingstilbud stiller krav til faglighed og ledelse, som ikke umiddelbart kan forventes at være til stede på almenområdet.

Forslag til tids- og handleplan for etablering af dagbehandling i tilknytning til tilbud i folkeskolen i Roskilde Kommune med forventet start i skoleåret 2021/22:

1.kvartal 2020: Afslutning af afdækning af eksisterende gruppeordninger og mellemformer med specialundervisning på skolerne i Roskilde Kommune

2.kvartal 2020: Konkret planlægning af etablering af dagbehandling i tilknytning til specialundervisning på en folkeskole i Roskilde Kommune, herunder visitation af elever (målgruppe), kompetenceudvikling, MED-involvering, skolebestyrelsens rolle, samarbejde mellem PPR og skolen med dagbehandlingstilbud, evt. krav til fysisk indretning og sammenhæng til andre tilbud med specialundervisning.

4.kvartal 2020: Politisk beslutning om hvilken skole, der skal have dagbehandling i tilknytning til specialundervisning mv.

1.halvår 2021: Kompetenceudvikling af ledelse og medarbejdere ved den skole, der skal have dagbehandlingstilbud

August 2021: Etablering af dagbehandlingstilbud ved den valgte skole i Roskilde Kommune

Øget styringsfokus i visitationsprocessen

På baggrund af anbefalingerne vedrørende visitationsprocessen er forvaltningen i gang med at gennemgå og revidere procedurebeskrivelser, sammensætning af teamet i PPR, der rådgiver skolelederne og de øvrige forslag, der har betydning for PPR og skolernes samarbejde og fælles styrkede styringsfokus. Herunder gennemgås de faktorer, der peges på i temaanalysen:

At kuratorteamet arbejder aktivt i forhold til mindst indgribende tilbud, med udgangspunkt i indsatsstrappen

PPR har på baggrund af temaanalysens anbefalinger genbesøgt kuratorteamets sammensætning, og gensammensat teamet, så teamet i højere grad er forankret i og har kendskab til almenområdet. På psykologsiden har PPR tilknyttet den psykologfaglige leder, som via den faglige ledelse af psykologgruppen, støtter op om arbejdet med mindst indgribende tilbud, både i det rådgivende og vejledende arbejde på skolerne samt i det skriftlige materiale, der ligger til grund for visitation og revisitation til de særlige skoletilbud.

Det er aftalt at skolechefen deltager i kuratorteamet med henblik på at sikre sammenhæng i teamets arbejde og skolernes udviklingsinitiativer – herunder understøttelsen af arbejdet med at styrke de inkluderende læringsmiljøer på alle skoler og udvikle nye mellemformer, hvor børn med særlige undervisningsbehov i højere grad tilbydes støtte i tilknytning til et alment skoletilbud.

At visiterende skoleleder er tæt tilknyttet barnet i gennem processen. Både i forhold til visitation og revisitation

PPR har genbesøgt procedurebeskrivelsen vedrørende børn, der skal visiteres eller revisiteres til et særligt skoletilbud. Det har givet anledning til, at revidere procedurebeskrivelsen med fokus på at tydeliggøre roller og ansvar i samarbejdet mellem skoleledelse og PPR. Den reviderede procedurebeskrivelse skal blandt andet sikre, at der er systematisk kontakt og dialog mellem den visiterende skoleledelse og barnets forældre både i visitationsprocessen, og i den løbende revisitation, hvor der tages stilling til om barnet kan tilbagesluses til skolegang på almenskolen.

Det er forventningen at en revideret procedurebeskrivelse vil være klar inden udgangen af 2. kvartal 2020

Øvrige aktuelle udviklingstiltag i forbindelse med visitation

Skolestartere med særlige behov:

Det er besluttet, at PPR vil invitere relevante skoleledere til rådgivning i forbindelse med kommende skolestartere, hvor det på baggrund af PPRs kendskab til barnet i dagtilbud er vurderet, at barnet har særlige undervisningsmæssige behov. Ved rådgivningen vil der være fokus på at tilbyde skolelederne sparring i forhold til, hvordan skolen vil kunne imødekomme elevens behov, samt hvilke tilbud der ellers kunne være relevante for eleven. PPR sikrer, at indsatsstrappen inddrages med henblik på mindst indgribende tilbud samt plan for arbejdet med, at eleven kan bevæge sig ned af indsatsstrappen. Også i denne proces sikres systematisk kontakt og dialog mellem den visiterende skoleledelse og barnets forældre.

Pilotforsøg på Nordgårdsskolen:

På Nordgårdsskolen samarbejder PPR med skolen om, at den tilknyttede PPR-psykolog deltager i alle revisitationer af elever, der er visiteret til særlige skoletilbud. Formålet med pilotforsøget er;

- at den psykolog, der har indgående kendskab til barnets distriktsskole kan arbejde målrettet med at understøtte udviklingen af de inkluderende og motiverende læringsmiljøer på skolen, så der skabes de bedste rammer for at imødekomme elevens undervisningsmæssige behov bedst muligt som har betydning for, at eleven kan vende tilbage til almenskolen.
- at psykologen kan støtte op om udviklingen af eventuelle mellemformer som skal forankres på skolen.
- at psykologen kan bidrage til at sikre systematisk inddragelse af indsatsstrappen – herunder bidrage med vejledning i forhold til om eleven kan modtage undervisning i et eller flere fag på hjemskolen for derved at understøtte elevens overgang fra specialtilbud til almenskole.